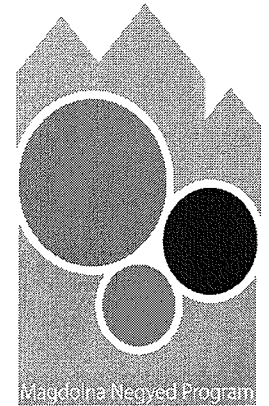

SÜRGŐSSÉGI

Budapest - Józsefváros

Magdolna Negyed Program III

Integrált szociális város-rehabilitációs program

IVS Felülvizsgálat

Projektgazda: Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

Készítette: Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.

Rév8

ÉRKEZETT

2012 OKT 04

Handwritten signatures and initials:
1425
Buc
A
Rb
d

Előlap

- Tárgy:** IVS Felülvizsgálat
- Megbízó:** Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
1082 Budapest, Baross utca 63-67.
Dr. Kocsis Máté polgármester
- Készítette:** Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.
H-1084 Budapest, Mátyás tér 15.
www.rev8.hu
- Felelős tervezők:** Alföldi György DLA, igazgatóság tagja
Ifj. Erdősi Sándor
Horváth Dániel

Budapest - Józsefváros, 2012. szeptember

Vezetői összefoglaló

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiát (IVS) 2008 júniusában fogadta el Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete. Az IVS egy középtávot átfogó településfejlesztési dokumentum, célja a kerület életének fejlődésének vezetése, a kereteinek meghatározása, az önkormányzatnak és partnereinek a közös erőfeszítéseinek összehangolása. Az elfogadás óta eltelt időszakban, a térségben - a közép-magyarországi régióban, és Budapesten - és a kerületben jelentős változások zajlottak le. Ezek eredményeit fontos áttekinteni és az egyes stratégiákat megvizsgálni, hogy a megváltozott gazdasági és társadalmi erőterben is jól szolgálják-e a kerület felemelkedését.

A kerületben az IVS-ben elhatározott városfejlesztési akciók közül számos megvalósult 2012-ben a Magdolna Negyed Program II és az Európa Belvárosa Program eredményesen lezárult, jelentős kerületformáló hatásukat a stratégia további megvalósítása során figyelembe kell venni. A megvalósult célok mellé lehet új célokat kitűzni.

A jogszabályi környezet és a kerület életét befolyásoló jelentős külső feltételek is változtak, ezért fontos az IVS áttekintése, és aktualizálása. Erre a felülvizsgálatra a 2009-ben megújított „Városfejlesztési kézikönyv” (Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztériumhoz Területfejlesztésért és építésügyért felelős Szakállamtitkárság, 2009, 2. kiadás) is felhívja a figyelmet, szükséges az IVS „aktualizáló áttekintése”, és jelentősebb korrekciók 3-5 évenként megtétele.

A felülvizsgálat során az egész IVS-t áttekintettük és fejezetenként írjuk le a szükséges módosításokat. A jogi és szabályozási kereteket ellenőriztük, szükség szerint frissítettük. A statisztikai adatok legnagyobb része a 2001-es népszámlálásból származik, hasonló mélységű felmérés azóta sem jelent meg, hiszen a 2011-es népszámlálás adatai még nem hozzáférhetőek, ezért ezeken nem változtattunk, ahol új adatok álltak rendelkezésre ott jelen anyagban dokumentáljuk. A tartalmi jellegű észrevételeket fejezetenként tárgyalva mutatjuk be.

Az egyes fejezetek áttekintése

1. fejezet áttekintése - Budapest szerepe a térségben

1.1 Budapest változásai

A Közép-Magyarországi Régió az ország térszerkezetének kiemelt központja. Jelentős változásnak tekinthető a közigazgatás 2011-ben történt átszervezése, és a térségi szintek differenciálása. A megyék szervező, irányító szerepének megerősítése és a térszerkezeti változásaira történő hatásukat fokozta. Budapest és Pest Megye megerősödött és ezzel a közöttük levő kapcsolati elemek újra definiálása most zajlik.

A főváros 2011-ben fogott hozzá területfejlesztési dokumentumainak átdolgozásához. A munka elején tart eddig a vizsgálati munkarészek készültek el, a stratégiák kialakításának szakmai, társadalmi előkészítése zajlik.

1.2 Józsefváros térségi szerepének változásai

A kerület fővárosi ill. fővároson túlnyúló kapcsolati rendszereit több szempont szerint vizsgálva megállapítható, hogy jól beágyazott, erős közvetlen kapcsolattal bír mind a fővárossal mind azon túl (agglomeráció, országos, nemzetközi). Szervesen illeszkedik a főváros belső részének domináns sugaras-gyűrűs térszerkezetbe, és az illeszkedés a Budapest Szíve Program I. fázisának és az Európa Belvárosa Programnak elkészülte után még erősebben kézzel fogható.

Józsefváros Budapesten ill a régióban betöltött szerepét egyik oldalról ez a gazdag intézményi telítettség határozza meg. Másrészről mind a mai napig tekinthető a fővárosba irányuló szegény rétegek fogadó területének. Ugyanakkor az eltelt időszak széles spektrumú területfejlesztési lépések a terület leszakadását megállították, és már körvonalazódik a városrész új szerepe.

2. fejezet áttekintése - Józsefváros helyzetének változása

2.1 A legfontosabb változások

Józsefváros a harmadik legsűrűbben lakott pesti városrész (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009), a főváros egyik olyan belső kerülete, ahol a különböző társadalmi és gazdasági hátrányok halmozottan, hatásukban egymást felerősítve, koncentrálnak meg. Az itt élő lakosság, ezen belül a fiatalok több mint egyharmada

szociális szempontból hátrányos helyzetű. A kerület lakónépessége az elmúlt években kismértékben, 1-2%-kal növekedett, 2010.01.01.-én 83 465 fő volt. A népesség ötöde alkotja projektünk egyik kiemelt célcsoportját, a 17 ezer fős 15-29 éves korosztályt (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Józsefváros kerületfejlesztési stratégiája 1996 óta változatlan. Az 1998 óta eltelt időszak egyik legjelentősebb eredménye a közbiztonság jelentős javulása volt, de a kerület még ma is a magas bűncselekményszámmal rendelkező kerületek közé tartozik (ENYÜBS, <http://crimestat.b-m.hu/>). Így a gazdasági, társadalmi környezet mind az áldozattá, mind az elkövetővé válás szempontjából veszélyezteti a célcsoportokat. Az elmúlt másfél évtizedben Józsefvárosban több száz milliárd forintnyi ingatlanfejlesztési, azaz lakásépítési, rehabilitációs és kereskedelmi beruházás történt. A Belső-Józsefváros megújulása után Középső-Józsefvárosban indultak meg a városmegújítási munkálatok. A Corvin-Sétány Program 2003 óta folyik, a Futó utca és környéke 2003-2005-ben újult meg és 2005-ben megindult az ország első integrált szociális városrehabilitációs programja, a Magdolna Negyed Program (továbbiakban MNP I-II.). A rehabilitációs projektek finanszírozásához a kerület több milliárd forint európai uniós támogatást is elnyert (pl. Futó utcai Partnerségi Program, Magdolna Negyed Program, Európa Belvárosa Budapest Program).

Az eredmények mellett tovább erősödött a különbség a kerület városrészei között. A társadalmi problémák jellemzően két területi egységben, az Orczy és a Magdolna-negyedben sűrűsödnek, ezért a kiemelt projekt fókuszpontjában ezek a városrészek állnak. A Józsefvárosi Roma Kisebbségi Önkormányzat elnöke szerint 20-25.000 cigány ember él Józsefvárosban, az iskolákban kb. 33% cigány származású diák van, az óvodákban ez az arány 40% (Benga Oláh Tibor, In: Egyenlőtlenségek és esélyek. Roma fiatalok helyzete a közoktatásban, Budapest, 2001, a Józsefvárosi Önkormányzat kiadványa).

2.2 A lakónépesség összetételének változásai

A lakónépesség változásainak iránya, trendje csak hosszútávú változásokra adhat magyarázatot. Józsefváros lakónépessége 1997-2004 között évente csekély mértékben (0-2%) csökkent, 2004-től ez a tendencia megfordulni látszik és azóta évente 0-2%-os növekedés érzékelhető (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

A Budapestre is jellemző korábbi elvándorlás során a mobilabb, jellemzően magasabb, vagy legalábbis kiegyensúlyozottabb jövedelemmel rendelkező, többnyire

iskolázottabb csoportok hagyták el a Fővárost, és vélhetően így a kerületet is. A népességszám-csökkenés megszűnéséhez a városrehabilitációs tevékenységek következtében megélenkült kerületi lakásépítések nagymértékben hozzájárulhattak.

A népesség korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a budapesti arányokhoz hasonlóan a kerületben is magas az időskorúak aránya, ugyanakkor az átlagéletkort tekintve kerület népessége fiatalabb, mint a többi kerületé. A Főváros belső migrációja és a külső migráció egyaránt magyarázó erővel bír e jelenséggel kapcsolatban. Józsefvárosban - arányaiban is - rendkívül magas az ún. egyszemélyes háztartások aránya, - közel negyvenkét százalék -, amely a teljes budapesti átlagnál jelentősen nagyobb.

2009 decemberében 3118 fő nyilvántartott álláskereső jutott a kerület 57 689 munkavállalási korú lakosára (5,4%). Ezeknek az embereknek több mint a fele 180 napon túli álláskereső (53%), ötöde egy éven túli álláskereső (21%), közel két harmaduk középiskolánál alacsonyabb végzettségű (64%) és háromnegyedük fizikai foglalkozású (75%) volt. Kerületek közötti összehasonlítás végezve, és ennek érdekében 1000 munkavállalási korú lakosra vetítve a nyilvántartott álláskeresők, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők és a középiskolánál alacsonyabb végzettségű nyilvántartott álláskeresők számát, mindhárom arány tekintetében a kerületek rangsorában Józsefváros a második helyen volt 2009 végén (csak a XXIII. kerület előzte meg).

Az egy éven túl nyilvántartott álláskeresők számának 1000 munkavállalási korú lakosra vetített számát tekintve a kerületi rangsor első helyén volt Józsefváros ugyenebben az évben. Nem szabad figyelmen kívül hagyni továbbá, hogy a kerületben nem kevesen lehetnek olyanok, akik a munkaerőpiacon nem jelennek meg, munkanélküli ellátásban nem részesülnek. Erre vonatkozóan nincsenek adataink.

A foglalkoztatottsági helyzetet tekintve is jelentős különbségek tapasztalhatók Józsefvároson belül az egyes területi egységek között. Az alacsony iskolázottsággal is összefüggésben a Magdolna és az Orczy negyedben volt a legmagasabb a megismerhető munkanélküliség: 12,6% és 10,9% (KSH, 2001. évi Népszámlálás). (A tényleges inaktív aránya még ennél is lényegesen magasabb.)

Az alacsony iskolai végzettségi és foglalkoztatottsági mutatók alapján nem meglepő, hogy a budapesti kerületek között, az ezer lakosra jutó személyi jövedelem adót

fizető adózók száma Józsefvárosban volt a legalacsonyabb 2009-ben (377 fő / 1000 lakos). Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem rangsorában az ötödik legrosszabb helyen, az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó összege rangsorában pedig a hatodik legrosszabb helyen állt a kerület 2009-ben (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Az ezer lakosra jutó nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma (226) és a havi teljes ellátás átlagos összege forintban (93 446 Ft) a budapesti kerületek között a legalacsonyabb volt 2010-ben (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Az alacsony háztartásjövedelmek és a létfenntartás, lakhatás költségeihez való hozzájárulás érdekében adott segélyek jogosultjának száma nagyon magas a kerületben (11 118 Fő/eset 2010-ben). Az alábbi táblázatból kiderül, hogy - azoknak a támogatási típusoknak az esetében, amelyekre vonatkozóan adatokkal rendelkezünk, illetve figyelembe vehetünk egy ilyen arány számításánál -, a támogatottak két harmadának (66%) egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj minimumát.

2.3 Lakáshelyzet

A kerületi lakásállományra sok területen még mindig a korszerűtlen szerkezet és az alacsony minőség a jellemző. 1998-ban a kerület lakásállománya összesen 40 239 lakásból állt. 1998 és 2010 között a lakások mennyiségében és minőségében némi javulás tapasztalható, 2010-ben 42 181 lakás tartozott a kerületi lakásállományba.

A tulajdoni viszonyok tekintetében folytatódott a rendszerváltás után megindult privatizációs folyamat, melynek hatására az 1998-ra jellemző 40%-os önkormányzati tulajdoni hányad 2010-re 14%-ra csökkent. Ez a fővárosi arány két és félszerese (6%), s egyben a legmagasabb kerületi bérlakásarány Budapesten (Budapest statisztikai évkönyve, 2009). A kerületre jellemző lakásviszonyok hiányosságai, a komfortbeli és egyéb, lakhatási hiányosságok az Orczy-, a Magdolna- és a - kevesebb, mint kétezer lakosú - Ganz-negyedben sűrűsödnek össze.

Az anyagi helyzet tekintetében is rendkívül nagy különbségek tapasztalhatók az egyes kerületek között, amely a hátralekosság mértékében is tükröződik.

Az önkormányzat támogatásával, egy bűnmegelőzési kutatás keretében, Józsefváros két krízisterületén, a Magdolna-negyedben és az Orczy-negyedben került sor egy jelentősebb adatfelvételre 2005. áprilisában (Rév8 Zrt./ifj. Erdősi S., 2005).

A kutatás során a válaszadók közel negyede, az önkormányzati bérlakásban élők közel harmada említette, hogy előfordult már vele, hogy anyagi okok miatt nem tudta kifizetni a lakással kapcsolatos kiadásokat, vagyis adóssága, hátraléka keletkezett.

A kérdés időpontjában - a válaszadók saját bevallása szerint - a háztartások 10%-nak volt lakbér-, és / vagy közműdíj tartozása, s közös költség hátraléka. Az önkormányzati bérlők és a tulajdonosok aránya többszörösében különbözik a tulajdonosok javára (bérlők 18%, tulajdonosok 4%). Az adósságot említők 65%-a egyszobás lakásban lakik, a csoport többségét kitevő bérlakásban élők esetében ez az arány 78% (tulajdonosok 32%).

A korábban vagy a kérdés időpontjában hátralékkal rendelkezők harmadánál (36%) már előfordult, hogy tartozásuk miatt kikapcsolták az áramot (az összes megkérdezett 8%-a esetében). Ez az arány jelentősen magasabb volt a hátralékos bérlőknél (43%), mint a hátralékos tulajdonosoknál (23%).

A Magdolna-negyedben újabb kérdőíves adatfelvétel készült 2007-ben (Magdolna Negyed Kérdőíves Vizsgálat, 2007), amelynek adatai alapján 17%-ra növekedett a díjhátralékot bevalló háztartások aránya a kerületrészen. Minden ötödik bérlő (21%) és minden tizedik tulajdonos (12%) említett lakáskiadás tartozást. A 2010-ben megismételt vizsgálat adatai alapján a Magdolna-negyed háztartásainak 16%-a vallott hátralékokról. A hátralékosság egyértelműen a bérleti szektorban élő alacsony jövedelmű háztartásokat érinti legsúlyosabban. A rendelkezésre álló adatok szerint a bérlakásban élők 36%-a volt lakbér- vagy rezsihátralékos 2011 év elején Józsefvárosban (Előterjesztés a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2011. február 17-i ülésére a lakások bérbeadásának feltételeiről valamint a lakbér mértékéről szóló önkormányzati rendelet módosítására).

2.4 A közbiztonság helyzetének alakulása Józsefvárosban

Józsefváros közbiztonsági helyzetéről mindenekelőtt az ismertté vált bűncselekmények százezer lakosra jutó számának alakulása alapján alkothatunk képet. Ezek az adatok az Egységes Nyomozó hatósági és Ügyészségi Bűnügyi Statisztika (ENYÜBS, korábban ERÜBS) adatállományából származnak, az elmúlt kilenc év adatai alapján Józsefváros fővároson belüli helyzetével kapcsolatban az alábbi megállapításokat tehetjük:

A 2002-2010 közötti statisztikákban Józsefváros minden évben a „magas” cselekményszámú kerületek között szerepelt. Ez azt jelenti, hogy a százezer lakosra

jutó cselekményszám alapján Budapest VIII. kerülete minden évben a kerületek felső harmadába tartozott. A magas cselekményszámú besorolás ellenére a kerület egyik évben sem volt a negatív rangsor első helyén.

A közterületen elkövetett ismertté vált bűncselekmények százezer lakosra jutó száma 2003 óta szinte folyamatosan nő a kerületben. Az ismertté vált bűnelkövetők százezer lakosra jutó száma 2002 és 2007 között minden évben Józsefvárosban volt a legmagasabb Budapesten, 2008-2009-ben azonban Kispest (XIX. kerület) „megelőzte” a kerületet.

Tegyük hozzá, hogy ez az arányszám 2005 óta folyamatosan csökken a kerületben. Az elkövetők lakóhelye alapján rögzített, kiemelkedően magas kerületi statisztikai adatok értelmezésekor figyelembe kell venni a kerületbe bejelentett hajléktalanok magas számát, a kőbányai piac rendszeres, időnként kiemelt ellenőrzését, a rendőri munka eredményességét is, amelyek befolyásolják az ismertté vált bűncselekmények és elkövetők számát. E kérdésben nehéz tisztán látni, ezért tényként most csak azt kezelhetjük, hogy a kerület nyilvánvalóan sok bűnelkövetőnek nyújt állandó vagy ideiglenes lakóhelyet.

2007 szeptemberében elkészült a Magdolna-negyed közbiztonsági helyzetének elemzése és az ezen alapuló stratégia, azonban ez utóbbi dokumentum nem került elfogadásra. Eddig csak a Magdolna negyedre történt részletes helyzetfelmérés és készült stratégia, a kerület egészére nem.

3. fejezet áttekintése - Stratégia változásai

3.1 Józsefváros 2011-ben elfogadott új stratégiája

Józsefváros, Budapest geográfiai centrumában helyezkedik el, és a főváros gazdasági - társadalmi életében is hasonló, központi helyet kíván betölteni. Az önkormányzat támogatja az itt élő és dolgozó emberek, szervezetek, a kerület felemeléséért tett lépéseit, amely erősíti a fővárost, az ország és a régió vezetésében betöltött szerepében. Az önkormányzat tesz azért: hogy az itt élő és a közös célokért tenni kívánó, a saját sorsukért felelősen gondolkodó emberek képességeiknek megfelelő munkahelyhez jussanak, vállalkozzanak; hogy a kerület biztonságos és megújult közterületein tudják mindennapi életüket élni; hogy megfizethető és 21. sz-i körülményeket biztosító lakásrendszer alakuljon ki; és annak érdekében, hogy a családok megerősödve tudjanak a kerületi társadalom alappillérei lenni.

A Józsefvárosi Önkormányzat a jövőkép megvalósulásának érdekében stratégiai célokat tűz ki maga elé, és programokat fogad el.

- **Családokra épülő kerületi társadalom**

Az önkormányzat kiemelt jelentőséget tulajdonít annak, hogy a társadalom alapelemét adó családok számára legyenek biztosítva az egyéni, családi és közösségi boldogulás feltételei. Az életkörülmények javítása érdekében célul tűzi ki, hogy támogassa a családok felelős tevékenységeit, melyek lakhatási körülményeik javítását szolgálja. A gyermekek, fiatalok és a tanulni vágyó felnőttek számára biztosítja a magas színvonalú és differenciált közoktatási rendszert, amely minden társadalmi csoport számára esélyt nyújt az életminőség javítására, a társadalmi mobilitásra és az életen át tartó tanulás követelményének való megfelelésre. Az oktatási rendszer lehetővé teszi a hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok differenciált fejlesztését, felzárkózását, valamint a tehetséges gyerekek felkutatását és gondozását. Az önkormányzat elősegíti, hogy a rászoruló felismerjék, alakítsák saját sorsukat és minden eszközzel támogatja a saját sorsukért tenni akaró rászoruló családok felzárkózását, felemelkedését.

A kerületben koncentrálódó társadalmi problémák mérséklése, oldása érdekében erősíti a társadalmi kohéziót, a társadalomfejlesztést, e tevékenységében fő szövetségesének tekinti a kerületi non-profit szervezeteket. A kerület egészének egységes negyedenkénti fejlesztése és a közös társadalmi akarat biztosítja, hogy a kerület egyes részei közötti különbségek ne az alapvető szociális és szegregációs problémákból adódjanak. Erősíti a kerület lakosságára jellemző befogadó türelmet, küzd a társadalmi kirekesztődés mérsékléséért és a felzárkózás csatornáinak biztosításáért.

Az önkormányzat célja az, hogy megőrizze és - a lehetőségek szerint - emelje az időskorú lakosság életszínvonalát, jóléti szintjét. Az idős emberek megbecsülését azzal is elő kívánja segíteni, hogy a részükre nyújtott szolgáltatásokat fenntartja, illetve továbbfejleszti: tovább működteti az idősgondozó autóbuszjáratot, az ingyenes „Szűrő Szombat”-okat, megkezdte az idősellátó intézmények és az egészségügy új szolgáltatásainak fejlesztését, valamint a nyugdíjasok támogatási programjának kidolgozását. Az idősök helyzetének, problémáinak megismerése és a megoldások kialakítása során továbbra is döntő mértékben kíván támaszkodni az Idősügyi Tanács tagjainak munkájára.

- **Vállalkozásokra építő kerületi gazdaság**

A kerület jövőjének egyik alappillére a helyi gazdaság, és az itt élők erős gazdasági tevékenysége. A következő fejezetben ennek részletes kifejtése történik.

- **Megújult, biztonságos közterületek**

Az itt élők, dolgozók és a kerületben megfordulók biztonságának, különösen a közterületek biztonságának növelését alapvető célnak tartja az önkormányzat, s e célkitűzés elérésében számít a lakosság aktív együttműködésére. A közterületek rendjének, tisztaságának fokozása érdekében tett intézkedései mellett az önkormányzat kezdeményezi a közterületi együttélési kódex megalkotását, amely elősegíti a közös normák elfogadását, betartását, és megvizsgálja a rendelkezésre álló eszközök hatékonyságát. A hajléktalanság és a kábítószer fogyasztás kerületi koncentrációjából fakadó problémák kezelése érdekében vertikális együttműködést alakít ki a kormányzat intézményei, a Fővárosi Önkormányzat és az ellátó szervezetek részvételével. A minőségi kerületi környezet kialakítása, a szabadidő pihenéssel, sportolással való eltöltésének lehetőségeit bővítendő, az önkormányzat továbbra is kiemelt célként kezeli a közterületek és a zöldfelületek megújítását, valamint a sportolási lehetőségek bővítését. A megújult utcák, terek, parkok, sportlétesítmények állapotának tartós fennmaradása, fenntartása érdekében fontos szerep vár a non-profit szervezetekre és a helyi lakókra. A kerékpárút hálózat bővítésével a kerület bekapcsolódik a környezetterhelést csökkentő, egészséges, biztonságos modern városi közlekedési hálózat kialakításába.

- **Fenntartható lakókörnyezet**

A kerület hosszú távú felemelkedésének egyik legfontosabb biztosítója, a kerületi lakásállomány minőségének alapvető emelése. A jelenlegi lakásállomány közel 10%-a nem éri el a 20. sz-ban elvárt szintet sem. Az önkormányzat a rendszerváltáskor tragikus lakáshelyzetet és lakásállományt örökölt. Ennek átalakítása, racionalizálása, működésük biztosítása, üzemeltetésük hatékonyá tétele az egyik legnagyobb feladata az önkormányzatnak. Az épületek felújítása során a 21. századi körülmények kialakítása a cél úgy, hogy az üzemelési költségek csökkenjenek.

A kerületi lakásállomány megújításakor tekintettel kell lenni a megfizethetőségi szempontokra is. A környezetszennyezés csökkentése érdekében az épületek felújítása, intézmények korszerűsítése során törekedni kell minél több megújuló

energia termelő bevezetésére. A lakóingatlanok felújítása, korszerűsítése mellett a kerület intézményrendszerének korszerűsítése is fontos feladat. A közterületek állapotát alapvetően határozza meg, az ott parkoló autók helyzete. Az Önkormányzat a bevezetett egységes kerületi parkolási rendszer segítségével támogatni kívánja az itt élő lakók törekvéseit, annak érdekében, hogy megfelelő számú, minőségű és megfizethető parkolóhely alakuljon ki. Emellett fontos eleme a jövő tömegközlekedésének a kerékpár, ennek érdekében az önkormányzat segíti az itt élők igényeit kiszolgáló összefüggő kerékpárhálózat megteremtését.

- **Stabil Önkormányzat**

A kerületi fejlődés egyik alappillére a, lakossághoz közel álló differenciált szolgáltatásokat nyújtó, gazdaságilag stabil Önkormányzat. Ennek érdekében az önkormányzat működési bevételei és kiadásai közötti egyensúlyt fenn kívánja tartani, és törvényi keretek között növelni akarja a hosszú távú tervezhetőség biztosítását. Ezért költségvetési helyzetének megőrzése, fejlesztéseinek folytatása érdekében, ingatlanvagyon gazdálkodására hosszú távú vagyonpolitikai döntéseket hoz.

Emellett a kerület gazdasági szereplői aktivitásának növelését erejéhez mérten elősegíti. Józsefváros fenntartható fejlődése érdekében az Önkormányzat hivatalának, intézményeinek üzemeltetésének, kommunikációjának javítása kiemelt feladat. A megújítás során az üzemeltetési költségek optimalizálása érdekében, természetesen nagy hangsúlyt fektet az önkormányzat megújuló energiaforrások használatának bevezetésére, az elavult gépészeti rendszerek cseréjére. Az ügyviteli rendszer gyorsítása, szolgáltatásainak javítása érdekében az e- önkormányzati rendszer bevezetése a cél.

3.2 A gazdaságfejlesztés stratégiai céljai

- **Vállalkozásokra építő kerületi gazdaság**

A kerület jövőjének egyik alappillére a helyi gazdaság, és az itt élők erős gazdasági tevékenysége. A kerület gazdasági dinamikájának 3 fő eleme: az egyetemek és kutatóintézetek („tudásipar”); a budapesti viszonylatban is jelentős kulturális értékekre épülő turizmus, és a kerület tradícióit meghatározó vállalkozói réteg. Az önkormányzat ennek a három elemnek az erősítésére és összekapcsolására építi a helyi-gazdaságfejlesztési programját. A program legfontosabb célja, hogy támogassa a kerületi gazdaság szereplőinek törekvéseit, annak érdekében, hogy a fővárosi, az

országos és a nemzetközi gazdasági életben is versenyképessé tudjanak válni és hosszútávon azok is maradni.

A kerületi gazdasági élet erősítésének célja a foglalkoztatottság szintjének növelése, a kerület jövedelemtermelő és öfenntartó képességének erősítése, a munkanélküliek számának csökkentése, és a foglalkoztatásba történő visszavezetésük elősegítése. A munkanélküliek számának csökkentése érdekében a kerület támogatja a képzési foglalkoztatási programokat, a karrier programokat, valamint a vállalkozás fejlesztési programokat, melyek a versenyképes gazdasághoz biztosítják, a változásokra rugalmasan reagáló munkaerő kialakulását.

A kerület gazdasági programja két, egymással szoros kapcsolatban álló stratégiai főcél megvalósítása köré csoportosítható:

- I) A kerületi gazdaság versenyképességének növelése a városrész vállalkozásait segíti abban, hogy a budapesti, országos, európai és világpiacra értékesíthető termékeket és szolgáltatásokat állíthassanak elő.
- II) A foglalkoztatottság helyzetének javítása, mint stratégiai célkitűzés a kerület lakosságának kíván olyan lehetőségeket biztosítani, amelyek képessé, alkalmassá teszik őket arra, hogy akár városrész gazdaságában, akár a kerületen kívüli munkahelyeken munkát tudjanak vállalni.

- A kerületi gazdaság versenyképességének növelése

Budapest Józsefváros Önkormányzatának alapvető feladata, hogy a helyi közszolgáltatások működtetése mellett vállalja fel a helyi gazdaság fejlesztésének feladatát is. E feladatellátás a kerület gazdasági növekedését, az itt élők életminőségének javítását segíti elő. Az önkormányzati költségvetési bevételek növelése, valamint a városfejlesztési elképzelések megvalósítása is csupán a gazdasági növekedés elősegítésével valósulhat meg.

Annak érdekében, hogy a kerület gazdasági aktivitása elérje a kívánt mértéket, elengedhetetlen a vállalkozói versenyképesség növelése. Figyelembe véve a kerületi, területi sajátosságokat, a vállalkozók innovációs lehetőségét a tapasztalatcsere lehetőségeinek biztosítását, tudásközpontok a létrehozásával, és támogatás

szervezéssel is elősegíti az önkormányzat a versenyképes környezet kialakulásának érdekében.

- Szolgáltatások mennyiségi, minőségi javítása

Önkormányzat elsődleges feladata, hogy támogassa a hiányzó lakossági szolgáltatások célzó fejlesztéseket, szabályozási eszközeivel, és önkormányzati ingatlan vagyonpolitikájával. Az önkormányzat saját fejlődési utat határozott meg, összhangban a fővárosi, illetve regionális fejlesztési célokkal, például a Palota-negyedben a „kultúrára épülő szolgáltatások” fejlesztése, mely szerint a hagyományőrzés, az értékteremtés és a józsefvárosi identitás erősítése a legfőbb teremtő és fejlesztő erő az. Kerület a lakossági igények figyelembevételével alakítja gazdaságfejlesztési politikáját, melyet a városmarketing eszközeivel közvetít, a potenciális üzleti partnerek, befektetők felé.

- Turisztikai vonzerő javítása

A fenntartható és versenyképes turisztika az egyik fontos eleme a kerület gazdasági aktivitásnak. A piacképes idegenforgalmi, turisztikai létesítmények, kiszolgáló egységek kialakítása segít fenntartani a folyamatos fejlődést, biztosítja Budapest gazdasági rendszeréhez való csatlakozást és a városi életben való aktív részvételt, amely jövedelemforrást jelent és növeli a városrész önfenntartó képességét.

Az önkormányzat ösztönzi a vállalkozásokat, hogy a kereslethez alkalmazkodó kínálat nyújtsanak, és ezzel bővüljön a kerület szolgáltatási palettája. A turisztikai szempontból kiemelkedően fontos jelentőséggel bíró területekre látogatók igényei egyre mélyebben és alaposabban kerüljenek kielégítésre. Tudatosan kialakított, egységes városmarketinggel az önkormányzat a turisztikai vonzerőt hosszú távon tudja fenntarthatóvá tenni.

- „Tudásipar”, kreatív gazdaság

Józsefváros abban a szerencsés helyzetben van, hogy a kerületben több egyetemi intézmény és kutató intézet is található, a mai napig ezek az intézmények jelentik a kerület legnagyobb foglalkoztatási egységeit. Az önkormányzat és az intézmények környezet fejlesztésére irányuló együttműködése növelni tudja hallgatóik, oktatóik, kutatóik elégedettségét. A fejlesztések során, több helyen alakult ki - például a Belső-Józsefvárosban, vagy a Corvin Sétányon - kreatív, innovatív gazdasági

környezet melyek a további fejlődés alapjaivá, a fejlett tudásalapú, kutatás-fejlesztési tevékenységek valamint az azokat kiszolgáló szolgáltatások célterületeivé válhatnak. Emellett a kerület, különböző adottságokkal rendelkező negyedekkel rendelkezik, mely adottságokat szintén fejlődési forrássá alakíthatók, fejlődési útjának kijelölése segíti az eredmények megőrzését hosszú távon.

- **Az információhoz jutás esélyeinek javítása**

Az önkormányzat támogatja a piaci szereplők fejlődési-fejlesztési szándékait, lehetőséget biztosít az új információkhoz, a tudáshoz való hozzájutásukat, és az újítások vállalkozókhöz történő eljuttatását. A kerület elő segíti az információ áramlását vállalkozói fórumok, börzék és tematikus előadások, tanácsadás szervezésével. A szükséges információk megfelelő helyre és időben történő eljuttatása az egyik kulcsa a gyorsan alkalmazkodni képes vállalkozói réteg megszületésének. A fejlesztések megvalósításához, feladatok ellátásához, a folyamatok fenntartásához, az önkormányzatnak, a kerület fejlődésében érintett valamennyi szereplővel hatékony kommunikációt kell folytatnia. Ennek érdekében a gyors kétirányú információs hálózatok kialakítása, fejlesztése alapvetően fontos, és a vállalkozók, a lakosság, a non-profit szektor bevonásának egyik legfontosabb lépése.

3.3 A kerület foglalkoztatottsági helyzetének javítása

A kerület lakosságának és vállalkozásainak jövedelemteremtő és önfenntartó képessége javítása érdekében a foglalkoztatottság szintjének növelése szükséges. Elengedhetetlen, hogy a társadalmi különbségek növekedése megálljon és megkezdődjön a munkanélküliek számának csökkentése. A képzési foglalkoztatási programok, a karrier programok, valamint vállalkozás fejlesztési program segítségével támogatja az önkormányzat a terület fejlődését.

- **Magas színvonalú és differenciált közoktatási rendszer**

A versenyképes gazdaság egyik feltétele a korszerű közoktatás, amely megalapozza a képzést, a változásokra rugalmasan reagáló munkaerő kialakulását. A gyermekek, fiatalok és a tanulni vágyó felnőttek - minden társadalmi csoport - számára a magas színvonalú és differenciált közoktatási rendszer biztosítja, az esélyt az életminőség javítására, a társadalmi mobilitásra és az életen át tartó tanulás modern követelményének való megfelelésre. Az oktatási rendszer egyik legfontosabb feladata

a hátrányos helyzetű gyerekek, fiatalok differenciált fejlesztése, felzárkózása, a tehetséges gyerekek felkutatása és gondozása.

- **Munkaerőképzés**

A kerületi munkanélküliek száma csökkentésének egyik legfontosabb lépése a szakképzés vagy átképzés biztosítása a szakmával nem rendelkezők számára, melynek alapjainak lerakása a közoktatási intézményekbe történik. Segíteni kell a munkahellyel nem rendelkezőket munkahelykeresésben. Minél több aktív korút kell vissza juttatni a munkaerőpiacra, ezzel is növelve a gazdasági aktivitást, csökkentve a kerület szociális kiadásait.

- **Szakképzési program**

A szakképzési program során hiányszakmák képzése folyik, összhangban a Munkaügyi Kirendeltség által indított képzésekkel. Kiegészítő szakmák megszerzésére irányuló tanfolyamok valósulnak meg, lehetőséget adva a munkaerőpiacon hasznosítható, középfokú végzettség megszerzésére. A szakképzések mellett elengedhetetlenek a sikeres munkakeresés elősegítése érdekében a számítógépes képzések, és a karrierutak áttekintése, amelyek stabil munkaerőpiaci pozíciót és így megélhetést biztosíthatnak a hátrányos helyzetű fiataloknak.

- **Munkanélküliek helyzetének javítása**

A gazdasági válság következtében tovább nőtt a munkanélküliség a kerületben. Ennek jele, hogy Munkaügyi Központban megjelenők mellett megsokszorozódott a Kesztyűgyári Álláskereső Klubban is az álláskeresők száma. Ennek érdekében a kerület folytatja jól kialakult és a helyi lakosság által igényelt, programjait: álláskereső Klub, állásbörze, munkába állást segítő klub.

- **Új közfoglalkoztatási program**

Új kerületi közfoglalkoztatási program kerül kialakításra, amely illeszkedik a Nemzeti Közfoglalkoztatási Program céljaihoz és támogatási rendszeréhez.

- 1) **Gyakornoki program fenntartása diplomás munkakezdők számára**

A józsefvárosi gyakornoki program folytatása továbbra is elhelyezkedési esélyt nyújt a fiatal felsőfokú végzettségűeknek. 2010-ben e kísérleti program